

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

78. ÅRGANG

---

19. NOVEMBER 1966

A V I N N H O L D E T :

• BOK OM NORGES
KATOLSKE FORTID

NR
22

NESTE NUMMER UTKOMMER 3. DESEMBER 1966

AV KIRKENS LIV

Uken 20.—26. nov.

24. (SISTE) SØNDAG EFTER PINSE

Epistel: Kol. 1, 9—14.

Evangelium: Matt. 24, 15—35.

Vi feirer idag den siste av «de grønne søndager», og kirkeåret er dermed til ende. Som konklusjon gir liturgien oss den voldsomme dommedagsberetningen hos Matteus. Det er Jerusalems ødeleggelse som skildres, men det er allikevel en tone av håp, noe positivt — overgangen til en ny og bedre verden. Jorden er bare et midlertidig oppholdssted, et venteværelse, før himmelriket. Men det betyr ikke at ventetiden ikke skal utnyttes til fulle. I dagens epistel ber Paulus de kristne om å ferdes verdige for Gud — det vil si å bære frukt i all god gjerning. Gud har fridd oss ut av mørkets makt, sier han videre, og ført oss over til sin elskede Sønnens rike.

Det er derfor ikke noe håpløst over dagens evangelium selvom ordene virker hårde ved første øyekast. Men det maner oss til å være våkne slik at vi er rede til Herrens komme. For likesom lynet går ut fra øst og skinner mot vest, slik skal Menneskesønnens komme være. Hvor åtselet er, der vil ørnene samles.

MANDAG: *Marias ofring* — en tradisjonell fest som stammer fra det 8. årh. til minne om Marias legendariske fremstilling i Templet.

TIRSDAG: *Den hl. Cecilia*, jomfru og martyr. Sangens og musikkens vernehelgen († ca. 230).

ONSDAG: *Den hl. Klemens*, pave og martyr. Peters efterfølger og fra hvem vi har bevart ett av Kirkens eldste skrifter, Klemens' brev († 101).

TORSdag: *Den hl. Johannes av Korset*, bekjenner og kirkelærer. Stor mystiker som sammen med Teresa av Avila reformerte Karmelittordenen.

FREDAG: *Den hl. Katarina*, jomfru som led martyrdøden i Alexandria år 305.

LØRDAG: *Den hl. Sylvester*, abbed som grunnla en gren av benediktinerordenen.

Uken 27. nov.—3. des.

1. SØNDAG I ADVENT

Epistel: Rom. 14, 11—14.

Evangelium: Luk. 21, 25—33.

Første adventssøndag er Kirkens nyttårsdag, og vi begynner en ny liturgisk syklus. Forsåvidt fortsetter vi der vi slapp forrige søndag — med beretningen om de siste tider, denne gang hentet fra evangelisten Lukas. Men også idag er allikevel ikke teksten preget av en definitiv slutt — det er Herrens komme som kunngjøres, hvilket også ordet advent innebærer. Allerede messens inngangsvers preger tonen i denne tiden: «Til deg løfter jeg min sjel, Herre — til deg setter jeg min lit — for ingen av dem som venter på deg blir til skamme.»

Vi venter på Herren. Han som skal komme som en tyv om natten, ingen vet dagen eller timen. S alike er de som Herren finner våkne når han kommer. Paulus maner oss i epistelen til å gi akt på denne time, avlegge mørkets gjerninger og ikle oss lysets våpen. Advent er en forberedelsestid og en botstid. Enhver får gjøre opp med seg selv hva som bør avlegges og hva som må fornyes.

MÅNDAG, TIRSDAG og TORSdag er *ferieldager* denne uke. Søndagens tekst kan godt taes opp til videre ettertanke.

ONSDAG: *Den hl. Andreas*, apostel. Bror av Simon Peter. «Og de forlot straks garnene og fulgte Herren.» Etter å ha forkynt evangeliet i Hellas, ble Andreas korsfestet der.

FREDAG: *Den hl. Bibiana*, jomfru og martyr i det 4. årh.

LØRDAG: *Den hl. Frans Xaver*, bekjenner. Jesuitt og misjonær. Av Pius X gjort til vernehelgen for troens utbredelse. († 1552.)

ST. OLAV'S

JULENUMMER

Ved månedskiftet kommer **St. Olavs julenummer**. Se opplysninger om spesialheftet på s. 346.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stillemesse	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 68 08 68	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	10.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 21 25 87	9.00	—
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christies gt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidmannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK, <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila tlf. 21607	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94. Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eystein kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31.VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

I redaksjonen:

Lars Roar Langslet, Gunnar Magnus, Albert J. Raulin O.P.,
Helge Erik Solberg og Nils Heyerdahl.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 42 37 43.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 42 31 70.

Abonnement (direkte ell. gjennom
postkontorene). Kr. 20 pr. år,
kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen
(se nederst på omslagssiden). 24
nummer årlig. - Postgiro 153 21.

BJELKEN I VÅRT EGET ØYE

Det sies ofte, med et skjevt smil, at ingen debattanter opptrer mer krigersk enn overbeviste pasifister. Det kunne visst dessverre også sies at debatt-tonen blant oss kristne ikke alltid er et bilde på kristen fordragelighet og brorskap.

Avisene kunne berette om en prest og en biskop som var i strid så det nær endte med injuriersak; og om kirke- og undervisningsministeren, som hadde påtatt seg den utakknemlige rolle å være megler mellom dem. Igjen dukker det skjeve smilet opp hos mange, og under det en forståelig skadefryd: Så meget var de altså verdt, de store ordene om fordragelighet og nestekjærlighet!

Det er den gamle og tragiske historien om forskjell mellom liv og lære. Vi kristne har visst våre erfaringer om den ting, uansett hvilke konfesjonelle etiketter som er klebet til oss.

Er det også den like gamle og like tragiske historien om splinten i vår brors øye, og bjelken i vårt eget som vi ikke blir vår?

Hvem av oss må ikke ta de ordene til oss, som en fryktelig dom over oss selv? Ser vi nøyere etter, må vi innrømme at vi ikke har noen grunn til å hovere over andre; bjelken er der, selv om vi ikke alltid er den vår. Tankenes hemmelighetsfulle spinn om vår egen fortrefelighet og andres ringhet; ordenes trolldom, som vi tror vi behersker, uten å ane at det ofte er de som behersker oss. Vi vet nok at ord kan såre, ja endog drepe, — men tenker vi tilstrekkelig på den grusomme makt de utgjør i vår munn og vår penn? Føler vi ikke snarere, noen og hver, den eggende lysten ved å forme setninger til våpen som etablerer vår overlegenhet og gjør oss til herre over den andre? Dette er såvisst ikke et særproblem for skribenter og talere; det er et moralsk problem som alle mennesker står overfor i den daglige omgang med medmennesker.

Naturligvis kan anlegg og gemytt gjøre problemet særlig vanskelig. Det finnes mennesker som smiler til alt, — «godfjottede» kaller vi dem gjerne. Der hvor smilet

er ekte, og ikke en maske, kunne de fortjene en penere betegnelse. Det finnes andre som har fått en særlig stor dose mistenksomhet og stridslyst å kjempe med. På kristent hold kan slike anlegg, paradoksalt nok, forsterkes ved den fristelse til fanatisme og aggressivitet som alltid ligger latent i en engasjert trosholdning.

Men det gjelder også her at det moralske liv i kristendommens lys ikke er et brudd med det naturlige grunnlag. Det er disiplin og foredling av det som er oss naturlig gitt, med nådens hjelp og i Kristi tjeneste. Kristendommen krever ikke av oss noen gladlynt passivitet som godtar alt uten å mukke. Han som svinget svepen over tempelskjenderne og refset fariseerne som «ormeyngel», er ikke nettopp et eksempel på en slik mental nedrustning. Men den kamp han egger oss til, er en kamp for Guds sak — ikke for vår egen; og en kamp mot vår stadige fristelse til lettvint å identifisere de to. En kamp med blanke våpen, og i kjærlighet til mennesket bak de meningene vi er uenige i.

Lever vi opp til det kravet? Enhver får svare for seg; men er svaret oppriktig, kan vi ikke unngå å se bjelken. Og vi må med uro spørre oss selv: Hvordan kan verden tro på oppriktigheten i våre appeller om fred hvis vi ikke engang makter å holde fred i vår egen krets? Vi har alt vesentlig felles; vi samles om nattverdbordet i enhetens tegn, — men hvordan kan verden tro på vår troverdighet, dersom vi griper til stridens og mistenkeliggjørelsens våpen straks vi er ute av kirkens våpenhus?

De kristne skulle være et forbilde for verden i evnen til å skjelne mellom sak og person, evnen til å samtale om sine meningsforskjeller uten at det noengang går ut over den gjensidige respekt og innbyrdes kjærlighet. Vi skulle, med Apostelens ord, leve «i fredens sambånd». Ikke en hyklet fred, som dekker over ulmende strid og splid, — men en fred i tålmodighet og brorskap også når meninger brytes. I stedet er vi altfor ofte en skjensel for verden med all vår krangel og stridslyst og evne til å ta alt i verste mening.

Det er så sant som det er sagt, at freden og enheten må begynne i oss selv — og blant våre egne. Dersom vi ikke daglig bestreber oss på det, da svikter vi Kristi bønn om at vi «må være ett så verden kan tro». Da blir det vårt ansvar at troen har karrige kår i verden.

L. R. L.

FRA BISPEDØMMET

Den 5. november utnevnte biskop John W. Gran pater A. Raulin O.P. til biskopelig vikar for alle ordenssøstre i Oslo katolske Bispedømme for en periode av tre år. Utnevnelsen fant sted i forbindelse med et møte som ble holdt i Akersveien med en representant for hver av de kongregasjoner som arbeider i bispedømmet. Den nye biskopelige vikar vil først og fremst stille seg til søstrenes disposisjon og gi dem råd av teologisk, pastoral, åndelig eller kirkerettslig karakter, men han vil også bistå biskopen i utøvelsen av dennes myndighet over ordenssøstrene i bispedømmet. Han vil fremme alt det som kan føre til et mer intimt samarbeide mellom de forskjellige søsterkongregasjoner i bispedømmet.

CHAMPAGNE ELLER COCA COLA?

«Om «Lille Alice» har Albee selv talt meget, men sagt uhyre lite», står det i Det kgl. Teaters programblad. Og etter å ha sett stykket og fundert litt over det, kan man ikke unngå å spørre seg selv om den amerikanske forfatter ikke har brukt den samme teknikk overfor sitt publikum som overfor de nysgjerrige journalister som har intervjuet ham: å tale en masse uten å si noe som helst.

Den historien Edward Albee vil fortelle oss er omtrent denne: Millionøsen, miss Alice, ønsker å skjenke den katolske kirke 100 millioner dollars om året i 10 år. Kardinalen som mottar tilbudet, sender sin sekretær, Julian, til den rike dame for at han skal forhandle med henne. Men Julian, en ung legbror som tidligere har lidt av merkelige hallusinasjoner, faller for Alice. Han blir hennes elsker, gifter seg med henne og dør til sist som en slags martyr for hennes skyld — ensom og forlatt i slottets bibliotek.

Så langt man kan slutte — Albee blander nemlig med vilje kortene temmelig kraftig — utspilles handlingen på tre forskjellige plan: det sosiologiske, det psykologiske og det filosofiske. På det sosiologiske plan er «Lille Alice» et åpenlyst angrep på den katolske kirke og de øvrige kriste kirkesamfunn. Kirkene har alliert seg med kapitalismen og viker ikke tilbake for å selge sjeler for å få penger. Kardinalen og advokaten som har gått på skole sammen (og som begge har homoseksuelle tilbøyeligheter) symboliserer i stykket den skjulte alliansen mellom alteret og pengeinstitusjonene — mellom Gud og mammon. Det er ikke første gang det rettes den slags beskyldninger mot de kristne. Andre før Albee har sagt det samme — og har sagt det langt bedre enn ham (for eksempel en Bertold Brecht). De klisjéer den amerikanske dramatiker bruker på dette punkt er litt for slitte til at man fremdeles kan ta dem alvorlig.

På det psykologiske plan er «Lille Alice» historien om en mann som har viet hele sitt liv til Gud og som

derefter forråder sitt kall for en kvinnes skyld. Han dør ensom — forlatt både av Gud og av kvinnen. Dette tema er heller ikke noe nytt. Paul Claudel behandlet det før Albee, for eksempel i sin mesterlige «Partage de Midi» som dansk radioteater nylig har sendt. Albee har naturligvis lov til å benytte det samme emne, men han dynger litt for mange symboler og usannsynlige detaljer på hverandre. Man kan ikke virkelig tro på og gripes av Julian Apostatas indre drama.

Tilbake står så det filosofiske drama. I slottets bibliotek oppbevares en modell av selve slottet, og dette merverdige stykke inventar spiller en veldig rolle i Albees symbolikk. Det reiser nemlig spørsmålet om hva som er eldst: modellen eller slottet, originalen eller kopien. Albee ønsker med dette å stille oss overfor et metafysisk problem, like gammelt som verden selv: Hva er virkelighet og hva er illusjon? Er det mennesket som har skapt Gud i sitt bilde, eller er det mennesket som er skapt i Guds bilde? Men også på dette punkt er det vanskelig å ta Albee helt alvorlig — især hvis man sammenligner ham med for eksempel Pirandello eller Samuel Beckett. Hans filosofi er alt for overfladisk og uengasjert. Den hører til den slags unge gymnasiaster drøfter, mens de tygger tyggegummi.

Det eneste som til en viss grad redder Det kgl. Teaters oppførelse av «Lille Alice» er den fremragende rollebesetning (Bodil Kjer, Bendt Rothe, Jørgen Reenberg, Henning Moritzen og Erik Mørk) som er foretatt under Sam Basekows ledelse. Det ypperlige stykke arbeide fra såvel instruktørens som skuespillernes side kan imidlertid ikke helt skjule stykkets hulhet og kunstige tomhet. Albee er til syvende og sist bare en smart fabrikant, for ikke å si en habil svindler. Når man overværer oppførelsen av «Lille Alice» på Kongens Nytorv, kan man et øyeblikk få samme fornemmelse som hvis man åpner en flaske champagne og oppdager at den i virkeligheten bare inneholder Coca Cola.

NORGES

Professor Carl Fredrik Wisløff ved Menighetsfakultetet har utgitt et første bind av en «Norsk Kirkehistorie»,*) planlagt i tre; det kommer ca. 700 års historie, fra det første møte mellom hedenskap og kristendom i Norge og frem til den etterreformatoriske tidsalder, ca. 1600. Bindet behandler altså først og fremst den katolske kirkes historie i Norge. Det er litt av en begivenhet.

Samtidig er det et svært løft professoren har tatt på seg. Han har tidligere vært rektor for Menighetsfakultetets praktisk-teologiske seminar; hans doktoravhandling var en dogmehistorisk studie med tema fra reformasjonstiden, og det er i det hele tatt slett ikke først og fremst for sin innsats som kirkehistoriker professor Wisløff hittil har gjort seg kjent. Ikke desto mindre, knappe fem år etter sin tiltredelse som professor i kirkehistorie legger han på bordet dette femhundresiders verk, hvor da 700 års historie er søkt gjort rede for i en tett sammenpakket og allikevel fortellende form: Boken er tenkt å ha adresse både til studenter og til det bredere lesende publikum.

Dermed vil Wisløff utfylle et sterkt følt savn i vår kirkelige og historiske litteratur. Bare et par ganger tidligere har noe tilsvarende vært forsøkt: Rudolf Keyser skrev en middelalderens kirkehistorie for over hundre år siden; biskop Bang gjorde det samme omkring århundreskiftet, i mer populære form. Både Keyser og Bangs fremstillinger var sterkt farget av forfatternes protestantiske bakgrunn, og begge har selvfølgelig allerede lenge vært håpløst foreldet. I 1958 utkom en serie etterlatte forelesninger av professor Oluf Kolsrud (som døde i 1945): *Norges Kyrkjesoga I*. Den bragte en del nytt stoff, men som sammenhengende fremstilling dudde den ikke. Så har de tre bindsterke Norgeshistoriene som har sett dagens lys i de to siste mannsalder, selvfølgelig kunnet og måttet registrere en del av de siste femti års kirkehistoriske nyvinnin-

*) Carl Fredrik Wisløff: Norsk Kirkehistorie. Bind I. 528 s. Billedredaktør: Bernt C. Lange. Lutherstiftelsen, Oslo 1966.

KATOLSKE FORTID

AV FORSKNINGSSSTIPENDIAT ERIK GUNNES

«Den siste katolske og første lutherske prest i Ringsaker, Andfinn Schanke, med sin skytshelgen, Døperen Johannes. Detalj av alterskapet —.»

ger. Men en egentlig fremstilling av kristendommens historie i vårt land har vi altså svært lenge vært foruten.

Helst ville en nå si bare godt om dette arbeidet til professor Wisløff. For det er ingen tvil om at det er imponerende, og at det virkelig langt på vei fyller det behovet jeg har nevnt. Professoren har sett det som sin fremste oppgave å redegjøre for de forskningsresultater som allerede foreligger. Her har han utført et stort systematiserende arbeid; i sam-

mentrent form gir han en nyansert og lettfattelig fremstilling av hva vi faktisk vet idag. Som oversiktsverk er det litt av en journalistisk bragd. Undertiden blir han kanskje litt vel lettvint; den historie-fortelle-måten han benytter seg av, med henblikk på det bredere publikum, har sine farer og svekker verkets verdi for den akademiske undervisning.

Forsøket på å lage en «folkebok» tillater professoren for mange omtrentlige formuleringer, som drukner

de uløste problemer. Dermed anspores man ikke tilstrekkelig til selvstendig arbeid og vurdering.

Kristningsverket betegner Norges integrering i det europeiske fellesskap. Og denne faller igjen i tid sammen med Europas fødsel, faktisk betegner Nord- og Øst-Europas kristning den siste etappe av forberedelsen til den veldige åndelige og materielle ekspansjon Europa opplever fra omkring år 1000, og som skaper vårt Europa. Det norske folk blir revet med i denne forvandlingsprosessen, hvor kirken fikk en uhyre rolle å spille som katalysator. I hvilken grad øvet nå kirken sin innflytelse på folket, og i hvor stor monn ble kirken preget av at den var det norske folks kirke — det er spørsmål som aldri vil få et fullgodt svar; men det er kirkehistorikerens sak å reise det og belyse det fra alle sider; det er hans oppgave iallfall å analysere de institusjoner som nå vokste frem på norsk grunn og den mentalitetsendring som fant sted i folket i de følgende århundrer, under stadig betraktning av hva som skjedde i den europeiske kirke forøvrig, slik at begivenhetene kan bli stilt i det rette perspektiv.

Best underrettet er vi om forholdet mellom kirken og staten, når det gjelder Norge; det er dette emnet som har interessert historikerne mest, og hovedtyngden av Wisløffs fremstilling kommer da også til å ligge her. Det er i og for seg ikke med urette. Så sterkt som det kristne liv i middelalderen var preget av det institusjonelle, blir statsmaktens holdning et hovedmoment. Man savner imidlertid allerede her den europeiske sammenheng. Den europeiske statsutviklingen og statstenkningen danner en meget konkret bakgrunn for det som skjedde i Norge; hos Wisløff blir den merkelig blek og blass, og selv om det ofte nok henvises til den, synes jeg ikke man får noen ordentlig føling med den. Og det går ikke an å avfeie den kirkerettslige nyorienteringen fra ca. 1100 av, med et par linjer om de pseudo-isidoriske dekretaler, «den verste kirkepolitiske forfalskning verden har sett». Utbruddet er malplisert, karakteristikken ufullstendig — for å si det mildt.

(Forts. side 347)

HVA ER KIRKEN?

AV BERNARD DELPLANQUE

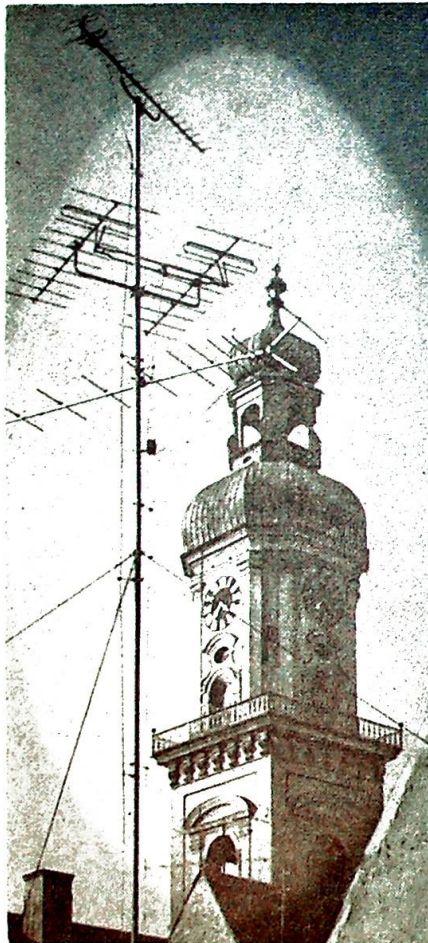
I høst ble det holdt et seminar i Oslo hvor omkring hundre lutherske prester deltok. Emnet, «Kirken og industrisamfunnet» forklarer godt hvorfor så mange møtte opp. I to dager kunne de høre en rekke foredrag om kirkens forhold til verden av idag, en verden sterkt preget av en ny sivilisasjon som særlig skyldes forandringene i det økonomiske liv. Idag lever vi ikke lenger i et tradisjonelt samfunn, men i et moderne, urbanisert og teknisk samfunn, industrisamfunnet. Man kan lett forestille seg de mange problemer som ble tatt opp om den sosiale etikk, de menneskelige verdier osv. Den moderne verden stiller foreløpig flere spørsmål enn den gir svar på når det gjelder menneskets mangfoldige behov og krav — det er naturlig at en kirke som vil forkynne Guds ord føler seg litt usikker på hva som må gjøres i den nye situasjon kirken befinner seg i. Men, merkelig nok, spørsmålet som faktisk ble stående etter debatten var ikke først og fremst «Hva er verden», men «Hva er egentlig kirken?»

Tenker man litt over dette, oppdager man at et slikt resultat kanskje ikke er så overraskende.

Det samme hendte i den katolske kirke i løpet av det annet Vatikan-konsil. Blant kirkemøtets forskjellige mål var et av de viktigste å sette i gang en ny samtale med verden. Dette førte til konstitusjonen om «Kirken i verden av idag», som kan sammenfattes i en kort setning: «verden trenger kirken, men kirken trenger også verden». Men for å kunne utgi et slikt dokument har konsilet først tydelig måttet uttrykke sin oppfat-

ning om hva kirken selv er: konstitusjonen «Kirken i verden av idag» er en konsekvens av konstitusjonen «om Kirken». Hvorfor må kirken, hver gang den vil tilpasse seg til verdens problemer, begynne med å fornye den måten den forstår seg selv på?

Svaret, synes jeg, gis ved selve den måten vi lærer å kjenne vår tro på,

gjennom kirken. Vi vet jo at Gud åpenbarte seg i hele Bibelen og til slutt, på en fullkommen måte, ved å sende sin Sønn Jesus. Men hvordan har vi lært å kjenne Guds plan om å frelse mennesket slik Bibelen beskriver det? Hvordan har vi først kunnet møte Kristi glade budskap? Gjennom kirken. En kirke som slo rot i verden etter Pinsens begivenhet. En kirke som ble besjelet av den Hellige Ånd, den som Kristus ga apostlene forat de skulle forkynne evangeliet overalt i verden, på alle steder og til alle tider. Kirkens misjon er å oppfylle og utvikle Kristi misjon: Kirkens misjon er å fortsette Guds Sønn's mysterium.

Kirken er altså først og fremst et mysterium, Kristi mysterium som virker og utvikler seg i verden. Dette mysterium blir presentert i konstitusjonen «om Kirken», i første kapitel: «Kirken, det vil si Kristi rike slik det allerede er til stede i mysteriet... Den hellige kirkes mysterium viser seg i dens grunnleggelse. Herren Jesus innstiftet nemlig sin kirke ved aller først å forkynne det glade budskap... Forlenet med Grunnleggerens gaver og tro mot hans bud om kjærlighet, ydmykhet og selvfornektelse, mottar kirken således som oppdrag å forkynne Kristi og Guds Rike og grunnlegge det i alle folkeslag».

Men kirkens mysterium blir først synlig for oss idag gjennom den synlige kirke. I et meget viktig avsnitt fremsetter konsilet en parallell mellom Guds Ords inkarnasjon i Kristus og kirkens mysterium i den synlige kirke: «Kristus, den eneste mellommann mellom Gud og mennesker, har

---

JOHANNES JØRGENSEN 1866–1966

Søndag 6. november var det 100-års dagen for den danske dikteren Johannes Jørgensen.

Danske katolikker minnes ham spesielt som en av dem som ga Kirken fornyet plass i dansk kultur. Den katolske verden utenfor Danmark så ham som den lærde, høyt begavede konvertitt og som den fremragende forfatter, for eksempel av bøker som hans «Frans av Assisi», den store biografien om den hellige Birgitta av Vadstena og andre verker.

Ved hans død skrev hans kollega Jacob Paludan bl. a. følgende:

«Ved Johannes Jørgensens bære vil danskene stanse i

oppriktig sorg. Ingen dansk dikter, heller ikke H. C. Andersen kan gjøre krav på å ha gitt uttrykk for det nasjonale sinn så alle andre var overflødige. Dertil er det for variasjonsrikt og ugripelig. Hos Johannes Jørgensen finner vi ikke lunet og ikke livsgleden, han er det skjulte vemods lyriker, det sårede, lengselsfulle sinns sanger. Men gjennom landskapet slynger han sin lengsels ranker slik at det blir dypere verdi for oss.»

«Katolsk Ugeblad» i København hadde et fint og mangeartet nummer om dikteren til 100-års dagen. Monsignore Knud Ballin, cand. mag. Ellen Nielsen og mag. art. Emil Fredriksen m. fl. hadde bidrag.

gjort sin hellige kirke, som er et troens, håpets og kjærlighetens fellesskap, til en synlig bygning, og han opprettholder den stadig for gjennom den å utbre sannheten og nåden til alle. Man må vokte seg for å betrakte det hierarkisk oppbyggede samfunn og Kristi mystiske legeme, den synlige forsamling og det åndelige fellesskap, den jordiske kirke og den kirke som er rik på himmelens skatter, som to forskjellige ting. De utgjør tvertom en eneste virkelighet som består både av et menneskelig og et guddommelig element. Derfor er den analogi ikke av liten verdi som sammenholder denne virkelighet med det menneskeverdne Ords mysterium. Den menneskelige natur som det guddommelige Ord opptar i seg, er uløselig knyttet til Ordet og tjener det som et levende redskap til frelse. På en ikke helt ulik måte tjener kirkens synlige bygning den Kristi Ånd som gir den liv, slik at legemet vokser».

Vi må være oppmerksomme på at konsilfedrene uttrykker seg meget forsiktig på dette punkt: «Analogien er ikke av liten verdi... På en ikke helt ulik måte...» Hvorfor disse forbehold? Hvorfor har ikke konsilet rett og slett skrevet «på samme måte...»? Nettopp fordi at, om kirkens mysterium er uforanderlig, så er den synlige kirke ikke det. Den synlige kirke skal tjene den usynlige til alle tider og på alle steder. Det er visse deler i den synlige kirke som ikke kan forandres, men det er også andre som er avhengige av den verden kirken befinner seg i. Vi har ingen kontakt med det som foregikk i Palestina for nærmere tyve århundre siden utenfor det evangelium og det liv som kirken gir oss. Men for å oppfylle sin misjon har kirken måttet inkarnere seg i verden, det vil si ta et historisk preget ansikt, nøye avhengig av sivilisasjonen den møtte.

Det er et evig budskap kirken forkynder: I og for seg er evangeliet og livet i den Hellige Ånd uavhengig av verdens historie. Men om troen er troen på Kristus, på hans ord og hans frelsesverk, er det allikevel vi som tror, vi som lever i verden. Menneskene kan bare nå frem til kirken som mysterium, Kristi mysterium, ved å møte et synlig samfunn, en institusjonell kirke som tolker og «inkarnerer» kirkens mysterium, en kirke som taler menneskets sprog. For å kunne møte sin tids mennesker er Ordet blitt menneske, men ikke et uhistorisk menneske, ikke et evig symbol på mennesket: Jesus var en

(Forts. side 349)

DET BORTFUSKEDE ALVOR

Vera Henriksen:
«Glassberget».
Aschehoug 1966. 166 s.

Vera Henriksens første nutidsroman er en banal bok — åpenbart med hensikt. «Glassberget» er den lettbenete skildringen av et overklasse-ekteskap som går i stykker: Objektivt sett en ulykke, i «overklassen» som overalt ellers. At kjærligheten dør, mellom to mennesker som engang har viet hverandre sine skjebner, er alltid en tragedie — det kan skildres med klokskap, medfølelse, overblikk. Vera Henriksen har med overlegg valgt et annet, og kunstnerisk sett livsfarlig siktepunkt: En satire hvor begivenhetene konsekvent er sett *innenfra*, med hovedpersonenes egne, ofte skuffende trivielle ord og tanker. Forstår jeg henne rett (og «Glassberget» er lettlest inntil glatt) har hun villet avsløre misforholdet mellom de alvorlige livskriser personene faktisk gjennomlever, og deres grunne, klisjépregede opplevelse av dem — ord og tanker som ikke sjelden ligger på ukeblad-føljetongens billige nivå. «Glassberget» blir dermed noe av en anklage. Motsetningen mellom de alvorlige rystelser og den sørgelig utilstrekkelige menneskelige utrustning miljøet vitterlig gir personene til å bære og mestre slike rystelser, er skrikende. Smerten finner her bare uttrykk i tildels utholdelig konvensjonelle reaksjoner, ord, gester. Hennes skikkelser er berøvet, ikke lidelsen, men den *menneskeliggjørelse* som store livskriser kan medføre. Det

som skjer mellom Berit og Hans Fredrik er (gjennom Berits jeg-form) skildret med en parodisk trivialitet, som i sin treffsikkerhet ville vært hjerteløs, om ikke forfatterinnens alvorlige undertone hadde vært merkbar: Så hjelpeløst er mennesket, i dette miljøet, utlevert til sin egen overfladiske og platte konformitet når ulykken rammer dem med full tyngde. Så banalt omgås visst faktisk mange mennesker i vår tid og hos oss med kjærlighetens mysterier. Her er pseudo-fortvilelse og pseudo-håp, og et anstrøk av velment teologisk moralsk opprustning — spinkle vern mot den brutale virkelighet i dette ekteskapet. Alle sjablonger i den populære oppfatning av kjærligheten avsløres som det de egentlig er: Papp. Bare tomheten er ekte. Vera Henriksen fører endog sin Berit gjennom et selvmordsforsøk uten å bryte muren av triviell uvirkelighet omkring henne. Boken er til randen fylt av de ord og argumenter som vi visst alle en og annen gang har påhørt fra partene i en skilsmisssesak, og som vi *vet* ikke rører ved sakens kjerne, fordi denne kjerne er ukjent for de impliserte selv. «Glassberget» er en roman om bortfusket alvor. Der er noe sykt ved en angivelig «saklig» og «redelig» livsform, hvor veien inn i og ut av ekteskapet er brolagt med slike reaksjoner som dem vi møter i «Glassberget» — det er rundslitte stener og allemanns-tråkk begge veier, i en stramt fortalt og såre sannsynlig beretning. Vera Henriksen har åpenbart villet si sine lesere noe ved det — dette lange «brev» bærer nettopp signaturen «Berit», ikke forfatterinnens navn. Eksperimentet er farlig, kanskje burde satiren og den tilskitete avstand mellom hovedpersonen — bokens jeg — og bokens opphav vært enda tydeligere markert, den klisjérike fattigdom enda kraftigere utlevert, den avslørende hensikt mer utvetydig. Mon ikke «Glassberget» får sterkt medopplevende lesere, kanskje også en og annen arg kritiker, som går glipp av den ikke helt forløste intensjon? I så tilfelle burde det være en fruktbar utfordring for

(Forts. side 351)

BLIKK på TIDEN

OM «VAKRE TIRADER»

I Arbeiderbladets medarbeiderstab er kritikeren Odd Solumsmoen ofte det arge trollet. Lørdag 5. nov. anmeldte han på kronikkplass den britiske boken «Innvendinger mot katolisismen» med en viss innledende velvilje, endelig var det noen som tok til fornuft i Moderkirken. Han koketterte litt med at han selv hører til de *ufrelste*, øyensynlig i den tro at katolikker stort sett innbiller seg at de er det motsatte, han forsøkte å gjengi bruddstykker av bokens innvendinger for å vise at Kirkens mystiske autoritet er på hva han kaller anklagebenken — og han avslører i siste avsnitt sin egen temmelig nifse uforstand når det gjelder de kristnes indre kritikk: Hvorfor i all verden, sier han fritt oversatt, later disse klart-seende menneskene som om de fremdeles tror på «de vakre tirader om Ham og Sannheten og Lyset». Hvorfor må de, efter Solumsmoens mening, med andre ord stadig jukse?

Hvilke hemmelige pinsler venter dem i prestegårdens mørke ganger og kjellere hvis de *ikke* kommer med de faste tiradene?

Nå må Solumsmoen tilgi oss hvis dette absolutt ikke dekker hans mening, vi skulle dog tro det litt forenklet klarer seg. Vi synes at skuespiller Rolf Sands kjappe svar i Arbeiderbladet noen dager efter (9. nov.) fortjener å bli lagt merke til — og kanskje diskutert på et redaksjonsmøte på Youngstorvet:

«Som katolikk, medlem av Arbeiderpartiet og ellers forhøpentlig stort sett meningsberettiget, vil jeg gjerne gi følgende korte bemerkning til Odd Solumsmoens kronikk «Moderkirken på tiltalebenken».

«Det er knapt noe å gjøre med en så unyansert stridsmann som Solumsmoen, han skaker som trollet bare han lukter kristenmanns blod. Men det er trist at en så viktig avis som Arbeiderbladet overlater stoff om kristen problematikk og debatt-emner som tas alvorlig nok ute i Europa — til en ildsint medarbeider. Han presterer følgende sluttsats: «Eiendommelig er det for mange av disse troende kritikere av troen at de til slutt kommer med noen vakre tirader om Ham og om Sannheten og om Lyset — ren oppbyggelse.»

«Solumsmoen avslører her, om ikke før sin temmelig hjemmegjorte tankegang og halve forståelse. Det må være fler enn meg i arbeiderbevegelsen som er trett av slike avlegse kamper, fler som i det minste krever respekt for «vakre tirader» av dette omfang.»

«La oss godt slåss om kristne ideer, men ikke lenger på dette stadiet. I en tid hvor man ute bl. a. er opplatt av dialogen mellom kristne og kommunister, vil det tjene den norske

socialdemokratiske bevegelse til liten heder om den nikker ja og amen til herr Solumsmoens førkrigstanker.»

Arbeiderbladet er i høy grad hva Konsilet i sitt dekret om moderne massemedia kalte en *serios* avis. Det er en viktig avis som alvorlig tar opp dagens tanker i sin debatt. Men det gjør det i sannhet vanskelig for til eksempel vennligstemte norske katolikker at denne avis sender det kristne debattstoffet inn i trollheimen for å la det besnuse.

OM SVENSKTE ATEISTER

Det er fler enn oss som sukker over nordiske ateisters debattnivå og forståelse. Professor Wilmos Vajta sa nylig på et møte i Sverige følgende (Svenska Dagbladet 20. okt.):

«Jag blev mycket besviken när jag läste «Ateistens handbok». Det finns ute på kontinenten mycket bättre ateister som en kristen teolog kan föra en allvarlig och givande debatt med. Den västerländska ateismens frågor ligger verkligen innanför teologin. Men denna nivå saknas i Sverige. När man här säger att en kristen livsåskådning inte hör ihop med bildning, då har man faktisk eliminerat nästan hela den europeiska bildningen.»

OM HYKLOGRAFI

Universitetsstipendiat Inge Lønning har hatt en god hånd i høstens kulturdebatt. Flere ganger har han befriende ryddet opp i en del forvirring og meningsløshet. I Aftenpostens kronikk 3. nov. minner han oss om et par nye ord av den typen som laver seg selv. Pornokleri er et sikt ord, det er blitt til «gjennom en organisk sammensveising av begrepene pornografi og hykleri». Den som måtte ønske variasjon i sprogbruken, kan ellers bruke hyklografi, sier han.

Lønning går rett på sak og til felts mot de som i dagens pornografidebatt hevder følgende mening: «Hykleri gjør pornografi nødvendig. Og ønskelig.»

Han lar seg ikke avspise med vakre talemåter om frihet og fordommer. Han studerer pornokleriet ganske inngående:

«Mon det ikke er et nokså avslørende symptom på den slette samvittighet som dog, når alt kommer til alt, ligger bak, når ingen av «idealistene» kan få seg til å si åpent ut at der er penger å tjene på opplysningsvirksomheten? Er det plutselig blitt noe umoralsk i selve det å tjene penger? Skyldes blygheten sosialistiske skrupler ved «arbeidsfri inntekt»? Eller skyldes den simpelthen en rest av god gammeldags skamfølelse over å livnære seg ved å servere grisemat som menneskeføde? — I så fall tør det ennå mangle noe på den fullkomne frigjøring.»

«Hvis det virkelig er så at pornoprofetene ser den store fiende i hykleriet, kan man bare ønske og håpe at de må bli begavet med noe mer av nærsynthet. I så fall ville de kanskje skimte et spon av en bjelke som helst burde fjernes før de drar ut i verden for å fjerne splinter fra andres øyne. Om man til en begynnelse ville sørge for å få innføyet i yrkeslisten i telefonkatalogen et avsnitt under merket «Pornografer» og la seg registrere der, ville det være et lite skritt i riktig retning. Den som utøver sitt yrke til landets og menneskehetens beste, kan da ikke ha noe å skjule? Om noen skulle ha mot til å fremstå uten en tråd, måtte det være han.»

«Men pornokleriet rommer ennå mer. Det rommer også de mange snille og velmenende litterater som står frem og messer til trykkefrihetens pris — i denne sammenheng. Jeg har lenge lurt på om norske forfattere er en flokk umælende får når de stilltiende kan la sin formann fremstå for offentligheten og forsvare Bjørneboe & Co. med bombastiske erklæringer om frihet og menneskerettigheter og nordmenns manglende evne til å spise annet enn pannekaker (sic). Er virkelig forfatterforeningens medlemmer enige i dette «prinsipielle» forsvar for Scala forlag og dets forretningsdrift?»

Undertegnede er selv ett av disse «umælende får». Og bekjenner altså at hans holdning er litt hyklografisk. Lønning rusker i noen hver, og ære ham for det.

Broder Andreas.

Odd Solumsmoen:
en røst fra trollheimen.

En
klovns
funder-
inger

Jeg hørte følgende historie nylig i forbindelse med fransiskanernes basar på Enerhaugen:

Det sto en gjeng gutter i tiårs-alderen utenfor kirken og pratet sammen. Den ene sa:

— Skal dere på den basar'n?

En liten kar ristet på hodet:

— Fåkke lov av mora mi.

— Affer det' a?

— Hu sier at dem bare plukker deg for alle penga og sender dem til paven. Og han har nok fra før'a. Sier'a.

De andre nikket, syntes vel det hørtes fornuftig ut.

Har tenkt litt på de guttene, det må være andre som har samme idéer om hemmelighetsfulle rikdommer. Har begynt å få noen merkelige reklamebrev på kontoret mitt i Akersveien, de tilbyr meg de vidunderligste og dyreste kontormaskiner, lysbildeapparater, høretelefoner osv.

Av og til kommer det en pen herremann personlig og spør om jeg ikke skal fornye utstyret. Første gang trodde jeg i farten at han mente jeg burde

ha klipt håret, senere har jeg jo blitt vant med ham.

Jeg ble kvitt ham også.

Jeg spurte en dag han kom om han kunne låne meg femti øre til en kopp kaffe.

Han trodde jeg holdt ham for narr og forsvant.

Akkurat som guttene.

Ellers går det mot jul og juleglede. Vet dere, hvis man snakker om juleglede så tror jeg at de fleste mennesker tenker på en slik blomst man gir sin arvetante oppunder høytiden. Juleglede.

Men la ikke meg mase. For alt jeg vet kan det finnes en kvinneforening ett eller annet sted som akkurat nå samler inn penger for å sende en slik juleglede til pave Paul.

Hadde jeg ymtet noe om det til de guttungene på Enerhaugen, hadde vel en av dem sagt som så:

— Affer det'a. Kank'e han kjøpe juleglede sjæl'a? Han med alle de penga?

OSLO NYE TEATER:

«KARMELITTSØSTRENE»

I begynnelsen av desember kommer en stor teaterbegivenhet: norsk premiere på Bernanos' «Karmelittsøstrene» i Claes Gills regi. Stykket settes opp på Oslo Nye Teater.

Bernanos' berømte drama «Les Dialogues des Carmélites» ble det siste verk han fullførte, da han lå for døden i 1948, og det utkom posthumt.

Det bygger på en historisk tildragelse, fra den franske revolusjon: den 17. juli 1794, under terroren, ble 16 karmelittsøstre i Compiègne ført til skafottet, og ble martyrer for sin tro og trofasthet mot kall og løfte. Alt før Bernanos har det vært behandlet i diktningen, og Bernanos hadde egentlig ikke tenkt seg det som drama på scenen, snarere som et scenario for en historisk film. — Men ved sine berømte oppførelser på Comédie Française og Hébertottheatret har det bevist sin sceniske kraft, det hører til de sentrale skuespill innen nyere fransk dramatik.

I Frankrike stiller man det gjerne inn på det katolske dramas linje, i begynnelsen av århundret innledet av Péguy Claudel, senere ført videre av Mauriac, Julien Green, Montherlant og Bernanos selv.

Under alle omstendigheter er det et stort drama, og en stor oppgave for teatret. Med tanke på Claes Gills mesterlige tolkning av Claudels «Partage de Midi» på teatret for to år siden har det vært naturlig å be ham også være instruktør for Bernanos-forestillingen, som han har særlige forutsetninger for.

Teatrets spinnside får mange store og stimulerende oppgaver som priorinne og søstre av karmeliterordenen, blant dem Marit Halset, Merete Skavlan, Rønnaug Alten, Inger Teien, Mona Levin, Britta Lech-Hanssen, Ingrid Øvre, Sigrun Enge Nagelstad, Turid Haaland, Viva Mørk — og ikke minst Thea Stabell som Blanche de la Force, den unge søster som i siste stund velger å gå frivillig til skafottet. — De mannlige roller

er mer i bakgrunnen, bortsett fra prestens, som spilles av Stig Egede-Nissen.

Dekorasjonene utføres av Kaare Hegle.

Løfteavleggelse på Lunden kloster

Søster Maria Dominika i dominikanerinnenenes kontemplative kloster på Lunden avla sine evige løfter under en messe som ble konselebrert av biskop Gran og fire andre prester i klosterets kapell lørdag 12. november.

Kapellet var fullt av klosterets venner under høytideligheten.

Ved løfteavleggelsen spurte biskopen den unge novisen: Hva søker du? Hun svarte: Guds miskunn og Deres. De høytidelige handlinger nådde sitt klimaks da novisen knelte bak gitteret foran sin priorinne og med tydelig stemme avla dette løftet:

Jeg, søster Maria Dominika avlegger klosterløftet og lover lydighet mot Gud, mot den hellige jomfru Maria, den hellige Dominikus og den ærverdige ordensgeneral for prekebrødrenes hellige orden og for Dem, ærverdige Moder, priorinne for dette Marias Bebudelseskloster på Lunden og for Deres efterfølgende priorinner, efter den hellige Augustins ordensregel og konstitusjonene for de kontemplative søstre i prekebrødrenes hellige orden, og lover at jeg vil være lydlig mot Dem og mine andre priorinner helt til døden.

Efter løfteavleggelsen og korsangen Veni, sponsa Christi, ga biskopen sløret til den nye søsteren med ordene: Ta imot sløret, søster og bevar det uten flekk for Vår Herre Jesu Kristi domstol for hvem hvert kne bøyer seg, i himmelen, på jorden og under jorden, i evigheters evighet.

TEOLOGKONGRESSSEN

AV
PATER
YVES CONGAR

Selv om konsilet ikke hadde hatt andre resultater, ville det i seg selv være et resultat: det førte til samvær, utveksling og fri debatt. Noe lignende kan sies om den kongress som samlet 1200 teologer i Rom i høst. Mange deltagere kjente hverandre på forhånd, alle hadde lest noe som de andre hadde skrevet. Men den direkte kontakt er uerstattelig, det at man møtes, lærer å kjenne mannen bak verket. Ingen kan lenger betrakte K. Rahner som en teologisk eventyrer etter å ha opplevet styrken i hans tenkning og følt hans overbevisning, heller ikke J. Courtney Murray etter å ha erfart hans redelighet og hans åpenbare evne til å ta motparten alvorlig. Jeg mener at den primære betydning av en slik kongress er å gi oss anledning til å møtes som medmennesker og som brødre.

Foredragsholdere var innbudt fra de forskjelligste teologiske himmelretninger. Vertskapet, rektorene ved de romerske universiteter, synes ikke å ha utelukket noen. Man savnet riktignok enkelte store navn, men det var umulig å samle alle. Over nitti prosent kom fra Europa. Det er viktig å merke seg det, selv om de økonomiske vanskeligheter for det meste forklarer dette forhold. Det skal også noteres, og beklages, at Asia og Afrika hittil ikke har bragt den katolske teologiske tenkning virkelig nye impulser. Den orientalske kristne tradisjon, som hadde spilt en viktig rolle på selve konsilet, lot seg ikke høre på kongressen. Det er imidlertid viktig at denne kongress ble holdt i Rom. Lærerstabene ved de store romerske og italienske teologiske fakulteter og institutter ble således konfrontert med konsilets teologiske bærepillarer i et klima av fri diskusjon. Man merket at Vati-

kan II har formidlet og egner seg til å formidle en klimaforandring over hele linjen. Det man forteller om Johannes XXIII, at han gikk bort og åpnet vinduene for å puste friere, kunne brukes som et symbol. Det var i hvert fall både sympatisk og betegnende å få uventet besøk av Karl Barth under kongressen: at han i det hele tatt kom og at han ble mottatt med overveldende applaus er like symptomatisk.

Det var umulig å ta opp igjen alle de emner som konsilet hadde behandlet. Det ble for eksempel ikke talt om prestene, klosterlivet, legfolkets plass i Kirkens liv og misjon. Det tidligere Skjema XIII (Kirken i verden i dag) ble ikke tatt opp igjen bortsett fra, rent generelt, nødvendigheten av en dialog med verden: intet ble behandlet av skjemaets antropologi eller av den pastorale konstitusjonens annen del (familieproblemer, samfunns-etikk, krig og fred...). De moralske problemer, som konsilet hadde beskjeftiget seg lite med, ble heller ikke berørt. Lite ble sagt om de store teologiske gjenoppdagelser som preget konsilets arbeid, dets vilje til å komme bort fra juridismen, til å tenke eskatologisk og markere Kirkens kall til å tjene blant menneskene. Enkelte temaer ble til gjengjeld sterkt fremhevet, av og til mer enn det hadde vært tilfellet på konsilet, jeg tenker her på religionsfriheten eller Mariateologien i dens forhold til enheten blant de kristne.

Vatikan II var resultatet av et fruktbart samarbeid mellom biskopene og teologene. Her var teologene praktisk talt alene. De kardinaler og biskoper som blandet seg med dem, blant annet for å presidere ved deres møter, har talt, om de overhodet har gjort det, som teologer. Det er sikkert at teologenes innsats er like nødvendig etter konsilet som mens det ble holdt. Men vi opplevde også sannheten i en replikk av biskop McGrath: uten biskopene og deres spesielle bidrag vil teologien alltid savne en dimensjon, det pastorale perspektiv og ansvar som var så tydelig på Det 2. Vatikankonsil. Forskningen og det faglige arbeid vil selvsagt alltid være ønskelige, ja, nødvendige. Men noe vil allikevel mangle i en teologi som ikke lar seg prege av den realisme og det pastorale siktepunkt som biskopene påtvinger den.

(Forts. side 350)

ST. OLAV'S JULENUMMER

Ved månedsskiftet kommer St. Olavs julenummer 1966 — med 32 sider og eget kunsttrykkomslag. Blant medarbeiderne i dette spesialnummeret har vi den svenske forfatterinnen Birgitta Trotzig, lyrikeren Emil Boyson, pater Hallvard Rieber-Mohn, magister Lars Roar Langslet, forfatterinnen Vera Henriksen, pater Martin Drouzy og mange andre. Sig-

naturen A. R. presenterer «Urtegatens krønike» og nummeret inneholder ellers en hel julenovelle, artikkelen «Bønn på tunnelbanen», et intervju med en av våre unge prester, dikt, godt billedstoff osv. Bladet koster kr. 3.—.

Innholdet er det samme som i vårt nr. 24 som kommer omtrent samtidig. Bare omslaget er et annet. Vi opp-

fordrer våre faste abonnenter som får nr. 24 tilsendt om å tenke på dette spesialnummer som en julehilsen-mulighet til slektninger og venner. Dessuten håper vi selvfølgelig å nå alle de katolikker som ikke leser bladet fast ellers i året. Og gjennom dem mange, mange andre. I by etter by har våre ordenssøstre sagt seg villig til å hjelpe oss med salget.

Kontakt søstrene eller sognepresten i Deres menighet så fort som mulig hvis De vil sikre Dem eksemplarer.

Imidlertid, for å sitere Hal Kochs utmerkede danske parallell til Wisløffs arbeid, «det egentlige og bærende i kirkens liv er ikke kampene med statsmakten eller opprettelsen av bispestoler og klostre, men det åndens liv, der levedes innenfor de mer synlige rammer». Allerede Koch beklager, for Danmarks vedkommende, fattigdommen på kildestoff. Og vi i Norge er langt fra bedre farne. Allikevel lar det seg nok gjøre, i langt høyere grad enn hva Wisløff formår, å gi et mer nyansert og levende bilde av skiftningene i det åndens liv som ble levd i vårt land i disse 700 år. Avsnittene om litteratur og fromhet er korrekte nok, men lite givende. Kanskje er det særlig på disse områder at verket får lide under sin karakter av kompilasjon av allerede kjent materiale. Forfatteren har intet sted, såvidt jeg kan se, søkt å reise nye spørsmål og besvare dem, eller sogar bare komplettere det materiale som alt finnes. Ja, undertiden har han nøyd seg med en svært tynn behandling også av viktige institusjonelle problemer. Ytterst lite får vi vite om kirkebygging, om sognenes opprinnelse, om klosterlivet, om domkapitlene og deres viktige rolle, om hvordan den kirkelige jurisdiksjon artet seg i praksis, om liturgien (det hadde vært interessante ting å ta opp i forbindelse med arbeidene til Kolsrud, Fæhn og Archdale King). Igjen kunne det europeiske bakgrunnsstoffet stilt det norske i relieff.

I virkeligheten er det et nokså gjennomgående inntrykk at professoren står *utenfor* sitt stoff, som betrakter. Han lykkes best som referent av en problematikk; men han går aldri *inn* i historien og opplever den med tidens egne øyne, leseren får ikke noen følelse av et medlevende forhold til de kilder som faktisk foreligger (og små feil og misforståelser røber undertiden at han ikke kjenner dem så godt som ønskelig var). Denne betraktende holdningen bare understrekes ved at forfatteren fra tid til annen finner det påkrevet å gi uttrykk for en moralsk rystelse som lite har i en historiebok å gjøre: Snart virker noe «skremmende uhyggelig», snart er det «usedvanlig nedslående»; snart «trer kirkens formaselse og selvherlighet frem med skremmende tydelighet», snart får Magnus Lagabøte vite at hans dyrkelse av Kristi kors dessverre var «ukritisk»! Nei, slike bemerkninger

får historikeren beholde for seg selv; gi oss fakta, så skal vi selv sørge for å avgjøre hvor rystet vi skal bli.

Professoren ved Menighetsfakultetet ser det imidlertid heller ikke som sin oppgave å lage noe skjønnmaleri av reformasjonen; ingen basunstøt forkynner gjennombruddet av Evangelii klare lys ut av det middelalderske mørke. Vurderingen av 1500-tallets trosskifte i Norge er selvfølgelig positiv, men samtidig nøktern; jeg synes han har hatt en heldig hånd med den. En savner allikevel en skissering av sammenhengen mellom 1400-tallets fromhetsliv og reformasjonen; dette er et av de punkter hvor Wisløff med fordel kunne latt seg inspirere av Kolsrud. 1400-tallet er jo nemlig ikke bare relikviedyrkelse og messelesning, men også en epoke hvor en ny form for personlig fromhet kom sterkt i forgrunnen hos den jevne mann.

Der var en dame i «Kvitt eller dobbelt» forleden, som kunne fortelle at på Hans Nielsen Hauges tid var det norske folk så aldeles *nedsunken*. Hun kunne ikke riktig si hva det var nedsunken i, men det stod fast, at nedsunken var man — inntil Hans Nielsen stod frem og kastet lys over land. — I seriøs historieskrivning er det nå forbi med den tid, da middelalderen uvegerlig hørte til de epoker man var nedsunken i. Den er simpelt hen *fortid*, — en spennende og lærerik fortid. Heller ikke katolikker ønsker den tilbake. Jeg tror ikke det lenger er noen som synger «Norge, hør din fortid kaller —»... Og hva professor Wisløff angår, — selv om han kanskje i noen grad savner gehør for middelalderens kirke og middelalderens mennesker, er hans verk i det store og hele preget av en prisverdig vilje til objektivitet. Andre tider er ikke fjernere enn at dette bør registreres.

Og hva nå angår de lakunene jeg har ment å kunne peke på, må det sies at Wisløff hadde valget mellom å forske i tredivde år til, for å søke seg frem til en mer personlig syntese av stoffet, eller å skrive sin bok *nå*, til tross for de mangler som måtte oppstå. Men at verket trengtes nå er viktig og almenheten kan være professoren takknemlig for at han valgte det siste alternativ.

Stor takk fortjener også billedredaktøren, arkivar Bernt Lange. Det materialet han har trukket frem er rikt, og for folk flest helt ukjent. Samtidig er illustrasjonene meget velvalgte, aldri tilfeldige; de bidrar i høy grad til å øke verdien av verket.

«Er ikke katolikkene vel bevart?»

Philip Houm i Dagbladet

GOFFIN/TODD
ROBERTS/FINBERG
HAUGHTON/POLLARD/
ROBERTS:

Innvendinger mot katolisismen

Syv fremtredende personligheter, alle overbeviste katolikker og en av dem endog erkebiskop, retter et skarpt søkelys mot sin egen kirke.

Kr. 29.—, ib. 34.—

Les også:

MacKinnon/Williams
Vidler/Bezzant:

Innvendinger mot den kristne tro

Kr. 16.—, ib. 20.—

CAPPELEN

AVGJØRELSEN UTSETTES

I en tale til medlemmene av den italienske gynekologforening har Paul VI kommet inn på fødselskontrollproblemet:

«Kirkens syn og dens normer har ikke endret seg,» sa paven. «De er de samme som Kirkens tradisjonelle undervisning hevder. Konsilet har bidradd med enkelte meget nyttige vurderinger som vil kunne utfylle den katolske lære på dette meget viktige punkt, men disse vurderinger innebærer ingen forandring av dens bærende elementer. De egner seg snarere til å illustrere og stadfeste denne lære ved vektige argumenter, og de viser hvilken sentral betydning Kirken tillegger problemene omkring kjærligheten, ekteskapet, fødslene og familien.»

Paven forklarte at han ennå ikke har avgitt det svar som man venter av ham, fordi han har villet se nærmere på alle de doktrinale og pastorale aspekter som har dukket opp i løpet av de siste år i forbindelse med videnskapens og erfaringens resultater. Målet er å komme frem til en løsning av dette problem «som må være menneskelig i ordets sterkeste betydning, dvs. moralsk og kristen.»

Paven talte om det arbeid kommisjonen har nedlagt, og han tilføyet: «Kommisjonens konklusjoner kan ikke ansees som endelige, fordi de impliserer andre viktige spørsmål av læremessig, pastoral og sosial karakter, og disse kan ikke isoleres eller legges til side, men må tvertom finne sin logiske plass i sammenheng med det problem vi studerer.»

«Dette viser,» fortsatte paven, «hvor veldig komplisert og alvorlig dette problem om fødselskontroll er. Vårt ansvar forlanger derfor

tilleggsstudier, og det er det Vi arbeider med nå, med stor anerkjennelse av dem som har viet dette problem så megen oppmerksomhet og så meget arbeid, men også med klar bevissthet om de forpliktelser Vårt apostoliske embede pålegger Oss.»

Kommisjon skal studere enhets-problemer for anglikanere-katolikker

Ifølge «Catholic Herald» er det oppnevnt medlemmer av en felles katolsk-anglikansk komité som skal innlede de lenge ventede drøftelser om problemer vedrørende blandede ekteskap, det kirkelige embede i den anglikanske kirke osv.

Nødvendigheten av slike drøftelser ble understreket under den anglikanske primas, dr. Ramseys besøk hos pave Paul i mars i år.

SAMARBEIDE OM FELLES BIBEL

OPPDRAG FRA PAVEN

Pave Paul VI har gitt Vatikanets sekretariat for kristen enhet i oppdrag å samarbeide med protestantiske bibelinstitusjoner om å sette iverk produksjon av bibler basert på fellesoversettelser av Den hellige skrift og om distribusjonen av disse utgaver av Bibelen.

I sakkyndige kretser i Roma blir det sagt at denne kunngjøring antagelig varsler det viktigste, konkrete skritt mot større kristen enhet siden Vatikankonsilet ble avsluttet i desember ifjor.

Pastor Walter M. Abbot, en 43 år gammel amerikansk jesuitter-stipendiat som i lengre tid har vært redaktør og rådgiver i et katolsk-protestantisk samarbeide om en felles bibeloversettelse, er utnevnt til personlig assistent for lederen av sekretariatet for kristen enhet, kardinal Augustine Bea, med det spesielle oppdrag å forestå den videre planlegging av bibel-samarbeidet.

Pastor Abbot reiser til New York for å tale på et møte i det amerikanske bibelselskaps råd midt i november. Dette møtet skal diskutere mulighetene for samarbeide med den romersk-katolske kirke om utgaver av Bibelen på hele 1000 sprog og dialekter som ennå ikke har noen bibeloversettelse.

Vatikankonsilet foretok «en stille revolusjon» i den romersk-katolske kirkes holdning til bibeloversettelser og -distribusjon. I århundrer har katolske, geistlige overhoder i de fleste land motarbeidet — og tildels forbudt — bruken av bibler som er oversatt av legfolk innen de forskjellige sproglokaliteter. Konsilet erklærte seg nå enig i at man burde medvirke til at alle kristne får en lettere adgang til Bibelen og pekte på nødvendigheten av å skaffe egnede og korrekte oversettelser som, med de respektive kirkeautoriteters godkjennelse, kan brukes i et samarbeide med protestantiske, anglikanske og ortodokse kristne.

Bibelselskaper verden over, de aller fleste av dem protestantiske legmanns-organisasjoner som i opptil et par hundre år har arbeidet for utbredelse av Den hellige skrift, har besørget oversettelser til ca. 1200 av de 2200 sprog og dialekter man regner med i verden.

(New York Times.)

JULEN NÆRMER SEG!

Julekrybber fra kr. 31.75 til 460.00.

Enkeltfigurer fra 5.10, hus fra 19.—

Julekort med riktige julemotiver: 0.20, 0.35, 0.70, 0.80, 1.00, 2.00, 2.50

Kalender 10.00.

Pauluskalender, tysk ell. fransk 6.00.

Ikon- o.a. kunstkalendere kommer.

Vakre kunstgjenstander fra Frankrike, Tyskland, Nederland, Spania etc.

En bok å merke seg:

JERUSALEMBIBELEN i engelsk utg. ib. shirting 105.00.

ST. OLAV BOKHANDEL

Akersv. 5, Oslo 1 - Tlf. 42 31 70

Åpent 9—16, lørd. 9—14

«Bær hverandres byrder», Gal. 6,2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag fra kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 11,
Oslo 3.

MARIAKONGREGASJONEN

Søndag 4. desember: RETRETT med messe i St. Olavs kirke kl. 19.00.

Leder: Monsignore Fishedick.

Alle interesserte damer er velkomne.

Torsdag 8. desember: Høymesse i St. Olavs kirke kl. 19.00.

Søndag 11. desember: Patronatsfest i foreningslokalet kl. 19.30.

Tegningsliste utlagt på St. Josephs Institutt.

Listen inndras torsdag 8. desember.

Oslo Katolske Bibliotek

Akersvn. 5, Oslo. - Tlf. 41 04 41.

Åpent hver dag unntatt lørdag kl. 11-13

Mandag—Onsdag—Fredag også fra kl. 17—19.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4

Kontortid 11—13.

Alle dager unntatt lørdag.

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

HVA ER —

(Forts. fra side 343)

jøde blant jødene, i Israels folk, i en særpreget sivilisasjon. Og det samme måtte apostlene gjøre etter ham, og i Pauli første brev til korintierne finner vi et uttrykk for denne inkarnasjonslov: «Jeg er blitt som en jøde for jødene, for å vinne jøder... for dem som er uten lov, er jeg blitt som en som er uten lov... for de skrøpelige er jeg blitt skrøpelig... for dem alle er jeg blitt alt, for i alle tilfelle å frelse noen. Men alt gjør jeg for evangeliets skyld...» (1. Kor. 9, 20—23.)

Det gjelder altså kirkens misjon: «Å bli alt for alle... for evangeliets skyld». Derfor kan man godt forstå

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	} Arendal
Lunden Kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	} Bergen
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Hønefoss
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Lillestrøm
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	} Tromsø
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Trondheim
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikael's Kirke	} Tønsberg
St. Mikael's Prestegård	
St. Theresia Hosp.	} Tønsberg
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Tønsberg
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	} Tønsberg
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs Kirke, Bispegården	
St. Olavs kirke	} Tønsberg
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinik	} Tønsberg

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

at spørsmålet stilles til kirken om dens forhold til verden av idag, et spørsmål som konsilet har drøftet i lengre tid og som vi treffer igjen hos de prester som samlet seg i Oslo over problemet «Kirken og Industrisammenheng». Hver gang kirken vil fornye sitt forhold til verden, hver gang den prøver å komme menneskene nærmere for å kunne forkynne Guds Rike for dem, må den først granske sin egen oppfatning av seg selv. Kirken blir nødt til å rette søkelyset mot sitt synlige vesen for å skjelve mellom sitt eget mysterium og den måten den har tolket det på i forhold til et samfunn som er under avvikling.

Vi kan uttrykke oss enda sterkere: Kirkens kraft til å fornye seg, komme menneskene nærmere og samtidig forbli trofast mot det budskap den forkynner, avhenger av denne ransakelsen. Det hele er avhengig av hvor dypt kirken går når den spør seg selv om sitt eget vesen. Om kirken ikke vil engasjere seg generøst i dette vanskelige arbeide, er det fare for at den ikke virkelig vil kunne møte dagens mennesker og at den mister sin åndelige misjon og blir redusert til et menneskelig samfunn.

La oss trekke et par konklusjoner. For det første må vi forstå at vi ikke kan slippe å stille oss, enhver for seg selv, spørsmålet «hva er kirken?». Hva er det egentlig jeg påberoper

(Forts. side 351)

KATOLSKE ADOPTIVFORELDRE SØKES

til 2 barn som blir født i februar—mars 1967.

Kun skriftlig henvendelse til

CARITAS Oslo,
Fagerborggt. 17, Oslo 3.

RIP

Vår kjære far, svigerfar, bestefar, oldefar, bror, svoger og onkel

Michael Christian Christiansen

sovnet stille inn idag.
Oslo, 29. oktober 1966.

Margrethe	Olav
Reidar	Svanhild
Thorbjørn	
Christian	Åse
Mary	Rolf
Asta	Herbert
Aage	Edith

Øvrige familie.
Begravelsen har funnet sted.

Vi må for øyeblikket utlegge Vatikan-konsilets teologi. I flere år ennå må vi legge vekt på å utbre og kommentere dets hovedresultater på forskjellige plan: på fagteologisk nivå, i katekesen, i legmannsforeningene, i sognene og overfor den offentlige opinion. Vi mener at man ikke kan gjøre for meget i denne retning. For konsilets suksess er for en stor del et spørsmål om opplysning. Men vi kan ikke nøye oss med det og dyrke det siste konsil på samme måte som Tridentinerkonsilet ble dyrket av efterslekten. I sitt brev til kongressen, sendt til kardinal Pizzardo, oppfordrer paven til videre forskningsinnsats på samme tid som han advarer mot eventyrlysten og den private tolknings overdrivelser.

Det var kongressens oppgave å fremlegge enkelte av de store tanker ved konsilet, ikke å løse morgendagens problemer. Under overflaten hadde enkelte slike problemer imidlertid skimtet igjennom på konsilet. Man hadde ønsket at de her var blitt tatt opp. Det viktigste synes å være det spørsmål som den dogmatiske konsti-

tusjon om Guds åpenbaring stiller dogmatikken overfor ved uttrykkelig å fastslå at Skriften er, som kilde, det primære. Dette veldige problem er blitt berørt under kongressen i et perspektiv som åpnet seg mot fremtiden ved at det frelseshistoriske perspektiv ble skjøvet i forgrunnen. Vi fikk således likesom et innblikk i teologiens fremtid, og det kunne merkes på de motstridende reaksjoner i salen. Det ville være verd å holde en hel teologikongress om dette tema. Men andre problemer, som også kunne fortjene en hel kongress, ble ikke berørt, blant annet forholdet mellom bibelforskning og dogmatikk. Dogmatikken er fremdeles omtrent overalt det den var før eksegeseens nyere utvikling. Specialistene på begge sider av grensen er altfor uvitende om hverandre, og det kan føre til en usunn situasjon hvor sannheten for den ene ikke er sannhet for den andre. Men det skal innrømmes at en slik kongress omkring så delikate emner ville kreve et grundig forarbeide og et begrenset antall deltagere. I Rom var deltagerne mange, for det meste italienerne, positive og engasjerte. Det er oppsiktsvekkende at teologien forblir så levende og interessert så mange i en tid som ellers er skeptisk eller likegyldig overfor troen! Forresten var tilhørerne i Rom nesten alle geistlige.

STAVANGER		
GULLKANT kaffe fra FRED. HANSEN	MOES AKTIETRYKKERI Stavanger	KROGH & PEDERSEN A/S Spesialitet kaffe STAVANGER
TEKNISK BUREAU A/S Tlf. 27 000 - Stavanger	JOHAN FOSSE Musikkforretning STAVANGER	FREDRIKSTAD TLF. 1462 - 9062
FREDRIKSTAD		
KJENTE FREDRIKSTAD- FIRMAER	Norske Fina $\frac{A}{5}$ Bensin - Petroleum - Fyringsoljer - Smøreljer FREDRIKSTAD TLF. 5 820 TØNSBERG > 12 371	C. HANSSENS Trykkeri og Bokbinderi Tlf. 13 056 FREDRIKSTAD
KÅRE KRISTIANSEN Fiskeforretning Telefon 13 190	Byens spesialforretning TAPÉT OG GULVBELEGG Agentgt. 2 - Tlf. 17 080	<i>Andr. Janne &</i> Kontormaskiner - Kontorutstyr Storgt. 4 - Fredrikstad Tlf. 12 945
	EDVARDESEN & NORHEIM A/S Autorisert Installatør Radio og Elektrisk utstyr Tlf. 11 220 - Fredrikstad	ØSTFOLDMEIERIET Avd. Fredrikstad
O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Sentralbord 15 840		

meg? Er det kirkens mysterium, som jeg når gjennom det synlige samfunn jeg er et medlem av? Eller er det bare et menneskelig samfunn som jeg tviholder på, uten å ville godta den minste forandring, nettopp fordi min tro, i bunn og grunn, ikke kan nå ut-

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings-
og lesesentrum.

Åpent hverdager
kl. 10.30—14.30,
17—20.

Lørdag kl. 10—12.30.

over de synlige former jeg er vant til?

For det annet må vi glede oss over at både den lutherske og den katolske kirke engasjerer seg dypere i å fornye sitt forhold til verden av idag. Økumenismen angår sikkert først og fremst en dialog mellom kirkene, et forsøk på å forstå hverandre bedre og komme hverandre nærmere. Men vi kan godt innse at det finnes en annen måte å bidra til denne samtalen på. Om hver kirke, om hver kristen prøver å fornye seg i forhold til verden av idag, om både katolikkene og protestantene lever bedre etter de krav som troen stiller dem i vårt moderne samfunn, vil de oppdage hvor meget de har felles. Gjennom samtale med den verden som tross alt er én, vil hver enkelt bedre forstå hvordan kirken i sitt mysterium også er én. Det er sannsynligvis et stort paradoks, men kanskje er det ganske enkelt Guds peda-

gogi når verden lærer oss kirkens mysterium, fordi det er gjennom verdens problemer Gud idag stiller oss troens spørsmål.

DET BORTFUSKEDE —

(Forts. fra side 343)

Vera Henriksen: Satire er, selv når den lykkes, en kjølig erstatning for en roman hun kanskje engang vil våge og makte, en bok om menneskers ulykke, der ikke deres egne tvangs-trivialiserte ord og forestillinger, men de egentlige, de ekte, forfatterinnens egne, alvorlige ord kalles på vår medopplevelse og medfølelse. Kjærligheten mellom to mennesker er, når det kommer til stykket, et tema som kanskje ikke avfinner seg med noe mindre.

HRM.

<p>Gode Bergens-firmaer</p>	<p>1/5 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482 BERGEN</p>	<p>Johan H. BENZON AS En gros - Telefon 10 106</p>
<p>Eches Forhandl. NYGÅRDSGT. 19</p>	<p>ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»</p>	
<p>FLYGEL - PIANO ORGELFABRIKK Jacob Knudsen BERGEN</p>	<p>HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, Radio- og Utstyrsforretning TORNØEGÅRDEN - BERGEN</p>	<p>K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pølsefabrikk Solheimgt. 25 Bergen Tlf. 99 016</p>
<p>FORSIKRINGS-VEISELSKAPET VERTA STIFTET 1880 SAMMENSLUTTET MED ÆOLUS OG <i>Bergens Brand</i></p>	<p>T. Beyer BOK-OG PAPIRHANDLE AKSJESELSKAP Strangt. 4 - Telefon 15020 - Bergen</p>	
	<p>UR hos FINCKELSEN I Nygårdsgaten v/Eldorado og i Sletten Shopping Senter</p>	
	<p>D.A. KVALITET Størst utvalg i moderne kjøkkenmaskiner DIDR. ANDERSEN & SØN A/S Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090</p>	

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

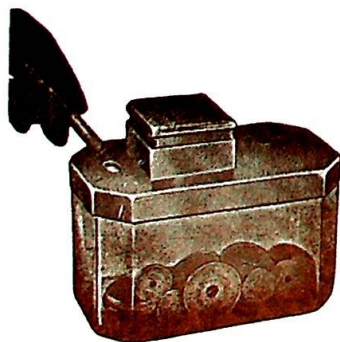
KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlfgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLAR»
Fåes i banker over hele landet

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

TÅSEN BOK OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernb. Getzgate 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

WISBECH
AKTIESELSKAP

MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

MALERMESTER

Otto Foerster

ulfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tlf. 21 69 06

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsv. 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

Jens J. Andersen
TØYENGT. 2, Oslo

Melitta
KAFFEFILTER

KAFFETRakter

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90